

LUE LISÄÄ!

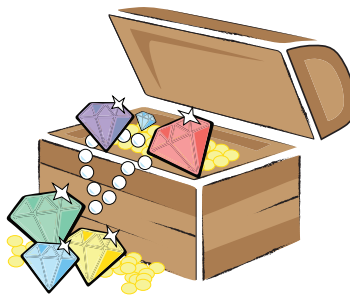
Dialogisuus

- Bahtin, M. 1991. *Dostojevskin poetiikan ongelmia*. Suom. Paula Nieminen & Tapani Laine. Helsinki: Orient Express
- Buber, M. 1993. *Minä ja Sinä*. Suom. Jukka Pietilä. Porvoo: WSOY
- Freire, P. 2005. *Sorrettujen pedagogiikka*. Suom. J. Kuortti. Tampere: Vastapaino.
- Isaacs, W. 2001. *Dialogi ja yhdessä ajattelemisen taito*. Suom. Maarit Tillman. Jyväskylä: Kauppakaari
- Huttunen, R. *Dialogiopetuksen filosofia*. Tiedepolitiikka 20/1995.

Tunne- ja vuorovaikutustaidot

- Adams, L. 1999. *Ole paras itsesi*. Jyväskylä: LK-kirjat.
- Durlak, J., Weissberg, R., Dymnicki, A., Taylor, R. & Schellinger, K. 2011. *The impact on enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions*. Child Development 82 (1), 405–432.
- Gordon, T. 2006. *Toimiva koulu*. Suom. M. Savolainen. Jyväskylä: Gummerus.
- Guerra, N.G. & Bradshaw, C.P. 2008. *Linking the prevention of problem behaviors and positive youth development: Core competencies for positive youth development and risk prevention*. New directions for child and adolescent development, 122, 1–17.
- Kokkonen, M. 2005. *Sosioemotionaaliset taidot opettajan pääomana*. Teoksessa L. Kannas & H. Tyrväinen (toim.) *Virikkeitä terveystiedon opetukseen*. Jyväskylän yliopisto, Terveyden edistämisen tutkimuskeskuksen julkaisuja 3, 67–77.
- Kokkonen, M. 2010. *Ihastuttavat, vihastuttavat tunteet. Opi tunteiden säätelyn taito*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kokkonen, M. & Klemola, U. 2013. *Liikunta tunne- ja ihmissuhdetaitojen oppimisen välineenä*. Teoksessa T. Jaakkola, J. Liukkonen & A. Sääkslahti (toim.) *Liikuntapedagogiikka*, Jyväskylä, PS-kustannus, 204-235.
- Pruuki, L. 2008. *Kysymysten tekemisen, kuuntelun ja keskustelun taito*. Teoksessa H. Aaltonen, L. Pruuki & P. Saarinen (toim.) *Rippikoulun käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja
- Pruuki, L. 2008. *Ilo opettaa: tietoa, taitoa ja työkaluja*. Helsinki: Edita
- Saarinen, M. & Kokkonen, M. 2003. *Tunneäly. Kohti KOKOnaista elämää*. Juva: WS Bookwell.
- Virtanen, M. 2013. *Opettajan emotionaalinen kompetenssi. Tutkimus luokanopettajien ja luokanopettajaksi opiskelevien tunneälytaidoista ja niiden tärkeydestä*. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Akateeminen väitöskirja.

Katsomusdialogi varhaiskasvatuksessa ja koulussa

- Kallioniemi, A. & Luodeslampi, J.(toim.) 2008. *Moniuskontoinen koulu oppimisympäristönä*. Lasten keskus: Helsinki.
- Kuusisto, A. & Lamminmäki-Vartia, S. 2010. *Moniuskontoinen päiväkotiki – ongelma vai voimavara?* Teoksessa Jääskeläinen, K. (toim.) *Väkivallalla et tahdo hallita. Puheenvuoroja lapsiin kohdistuvasta väkivallasta uskontonäkökulmasta*. Helsinki: Kirkkohallitus, 99–118.
- Ubani, M. & Poulter, S. & Kallioniemi, A. (toim.) 2015. *Uskonto lapsuuden kulttuureissa*. Helsinki: Lasten Keskus, 127–176.
- Lapsen oikeus pyhään – julistus* (2009). http://www.ekumenia.fi/sen_toimii/uskot_resa/uskontojen_edustajat_puolustavat_lapsen_oikeutta_uskontokasvatukseen/
- Moate, J. *Dialogic Space and Religious Education*. Teoksessa *Kasvatus ja aika* 2011/4.
- Ubani, M., Kallioniemi, A. & Luodeslampi, J. (toim.) 2010. *Kokonaisvaltainen kasvatus, lapsi ja uskonto*. Helsinki: Lasten Keskus
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus 1989*. http://www.lapsiasia.fi/lapsen_oikeudet
- Kotka, R.M. (2007) *Kaiken maailman juhlat*. Juhlia, leikkejä ja askartelua lapsille. Pieni Karhu.
- Korolainen, T., Tulusto, R., Hurme, M. (2014) *Lasten oma vuosikirja*. Lasten Keskus.
- Lamminmäki-Vartia, S. & Kuusisto, A. (2015). *Päiväkodin johtaja katsomussensitiivistä varhaiskasvatusyhteisöä rakentamassa*. Teoksessa *Uskonto lapsuuden kulttuureissa* (2015) Ubani, M. & Poulter, S. & Kallioniemi, A. (toim.). Lasten Keskus.
- Seurakunta varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitoksen kumppanina*. Kirkkohallitus. 2015. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/E3ED98CE097C94E6C2257EDD00483BF5/\\$FILE/4koria_10_2015.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/E3ED98CE097C94E6C2257EDD00483BF5/$FILE/4koria_10_2015.pdf)

Eri katsomusten kertomukset ja aihetta käsittelevät kuvakirjat.

Luetaan ryhmässä kuvakirjoja ja -kertomuksia.

- Kuusisto, A. (2009) *Homma hanskassa! Päiväkodin monimuotoisuus rikkautena*. Helsingin kaupungin sosiaalivirasto. Oppaita ja työkirjoja 2009:3.
- Issakainen, T. & Rahkonen, P. (2010) *Atte ja Anna – meidän ja muiden uskonnot*. Lasten Keskus.
- Lehtinen, I. & Kuukka, I. (toim.) (2000) *Oikeat vaakakupit. Kertomuksia kristinuskon, islamin ja juutalaisuuden piiristä*. Lasten Keskus.
- Petra – kuvakirjat: Hatunen, E. & Härmälä, A. *Petra löytää Petran* (islamin aqiqa-juhla) (2007), *Petra Buddhan poluilla* (2007), *Petra tanssii* (2006), *Petra ja revontulet* (2008). DramaForum.
- Bahnaan, E-L., Musse, A. (käänt.) Yusuf Mubarak, Y., Kwizera, A. (kuv.) (2014) *Hattukauppias ja muita tarinoita Somaliasta*. Suomi-Somalia Seura.
- Parland, M., Reichstein, A. (kuvitus). Hirvikorpi, S. (suom.). (2015) *Kun kuu nauroi ja muita maassamme kerrottuja satuja*. Schildts & Söderströms.
- ks. myös *Lastenkulttuurin vinkkari – sivusto* <http://karivaijarvi.blogspot.fi/>

Linkkejä opetuksen tueksi

Uskonnonopetus.fi: Vinkkejä ja materiaaleja taitolähtöiseen uskonnon opetukseen: <http://www.uskonnonopetus.fi>

Tutustutaan kertomukseen Nooan arkista tai Kultaiseen sääntöön eri uskonnoissa, ks. aiheesta esimerkiksi: <http://www.yhteisymmarrysviikko.fi> ja http://www.evl-slk.fi/lehdet/pikkuvaki/tukea_varhaiskasvatuksen_uskonto- ja_katsomuskasvatukseen_-liite_2015

Espoo.fi: Askelia katsomusdialogiin -opettajan materiaali: <http://www.slideshare.net/Askeliakatsomusdialogiin/askelia-katsomusdialogiin-2>

Anuleena Kimasen kirjoituksia katsomusdialogista koulussa: <http://opettajaatutkituttaa.blogspot.fi/search/label/katsomusdialogi>

Kokoelma katsomusdialogiopetukseen sopivia linkkejä: <https://www.diigo.com/user/anuleena/katsomusdialogi>

Tietoa monikulttuurisuudesta: <http://monikulttuurisetperheet.net/>

Normit nurin! -nettijulkaisu <http://normit.fi/wp-content/uploads/2013/06/AlaOletaNormitnurin.pdf>

Astu askel eteenpäin -harjoitus verkossa: <http://abc.rauhankasvatus.fi/?q=node/76>

Monikulttuurinen juhlakalenteri: <http://www.juhlakalenteri.fi>

Koulutuksia

Nuorten keskus: Gordonin Toimivat ihmissuhteet -kurssiperheen koulutukset mm. Toimiva koulu ja Nuisku, nuorten ihmissuhdetaitojen kurssi www.nuortenkeskus.fi/fi/valineita/koulutus/

Suomen Lions -liitty ry: Lions Quest. elämisen taitoja <http://www.lionsquest.fi/>

Uskonnonopetus.fi: UPEAT Uskonnonpedagogisen asiantuntijuuden koulutusta opetussuunnitelmaan liittyvistä teemoista <http://www.uskonnonopetus.fi/upeat>

